

*Met de SRE Milieudienst
in uw element*

Soerendonk Afvalloos

gemak zonder grijze bak

Soerendonk Afvalloos gemak zonder grijze bak

In opdracht van

SRE Milieudienst

Opgesteld door

SRE Milieudienst
Keizer Karel V Singel 8
Postbus 435
5600 AK Eindhoven
040-2594685

Datum

31-01-2011

Aanleiding

De wereldwijd stijgende welvaart en bevolkingsgroei veroorzaken een stijgende vraag naar grondstoffen. Wereldwijd worden maatregelen genomen tegen een mogelijke schaarste aan grondstoffen. Een van de maatregelen is de omslag van afvalbeheer naar materialenbeheer. Het Samenwerkingsverband Regio Eindhoven heeft daarvoor een programma gestart onder de naam Materialentransitie.

Materialentransitie

Een geslaagde materialentransitie betekent hoogwaardig hergebruik van afgedankte materialen. Een goede kwaliteit van ingenomen materialen is dan van wezenlijk belang. Organische materialen verliezen bijvoorbeeld onder zomertemperaturen snel aan kwaliteit met stank en andere overlast tot gevolg. Daarnaast geeft vermenging van materialen van biologische en technische herkomst een onherstelbaar verlies aan kwaliteit van nagenoeg alle materialen. Een retoursysteem dient daarom te zijn ingericht op kwaliteitsbehoud van zowel kort als lang houdbare materialen en voor het gemak van de gebruikers niet moeilijker te zijn dan noodzakelijk voor kwaliteitsbehoud. Deze voorwaarden vergen een omslag in denken voor alle ketenpartners. Met het programma Materialentransitie streeft het SRE naar oplossingen voor de omslag van afvalstoffen naar grondstoffen. Daarbij kunnen gemeenten de ondersteuning van de SRE Milieudienst inroepen als domeinkenner, procesbegeleider en/of uitvoerder om samen met bedrijven en kennisinstituten de omslag tot stand te brengen.

Concreet worden gemeenten momenteel ondersteund op verbetertrajecten van afvalbeheer (optimalisatie) en op transitietrajecten naar een volledig materialenbeheer (innovatie).

Pilot Soerendonk Afvalloos

Na een succesvol optimalisatietraject wilden de gemeente Cranendonck en de SRE Milieudienst beproeven of het technisch, organisatorisch en sociaal acceptabel al mogelijk is dat de afvalinzameling wordt omgeslagen in een retoursysteem voor grondstoffen.

Doel van de pilot

De gedachte achter de pilot is dat interventie moet plaatsvinden tijdens het afdankmoment van materialen. De huidige praktijk zonder interventie blijkt te leiden tot zeer wisselende resultaten voor afvalscheiding. Mensen dienen tijdens de afdankfase zo goed mogelijk in de gelegenheid te worden gesteld om ongewenste stoffen en voorwerpen op de juiste wijze tijdelijk op te slaan, voordat zij dit kunnen aanbieden aan de gemeente. Burgers worden daarmee gebruikers en weggooiers wordt teruggegeven... Het doel van de pilot Soerendonk Afvalloos was het bewijs leveren dat restafval kan worden voorkomen.

Aanpak

De Milieudienst ontwierp en organiseerde de logistiek, communicatie, monitoring en recycling en betrok ketenpartners in het project. Brabantia participeerde door het beschikbaar stellen van opslagmiddelen. Van Gansewinkel en Attero verzorgden de recycling. Ingezamelde materialen werden op hergebruik en vervuiling onderzocht door Eureco. De gemeente verzorgde de inzameling.

Er werd een intensieve samenwerking aangegaan met de dorpsraad Zurrik van het dorp Soerendonk voor het werven van 11 deelnemende gezinnen aan de pilot Soerendonk Afvalloos. De belangstelling bleek groter en samen met Brabantia en de dorpsraad werd besloten tot een uitbreiding tot 50 gezinnen. Daarbij zijn gezinnen geworven met verschillende kenmerken, zoals 1-, 2- en meerpersoonshuishoudens en weinig- en veelaanbieders van grijze containers.

Uitvoering

Soerendonk Afvalloos startte op 16 juni 2010 en eindigde op 31 december 2010. In elk huishouden werd de grijze bak (opslag van restafval) geheel weggenomen en een set emmers van Brabantia geleverd met

documentatie over de nieuwe werkwijze. Deelnemers werd uitgelegd welke stoffen en voorwerpen behoren tot onvermijdbaar restafval en dat er gemiddeld slechts 25 liter onvermijdbaar restafval per inwoner ontstaat. Vervolgens werd hen gevraagd om af te danken materialen in huis volgens een kleurenschema te sorteren.

Voedselresten horen in de groene (composteerbare) zak en alle verpakkingen (blik, drankkartons en plastic) gaan in één oranje zak. Het restafval blijft beperkt tot 41 stoffen en voorwerpen die in de blauwe zak gaan. Zij mochten elke maandag, woensdag en vrijdag gevulde opslagmiddelen aan de straat zetten.

Ervaringen deelnemers

Uit een korte enquête na 6 weken bleek dat niemand de grijze container "heel erg" mistte; 14% mist de container "best wel" en 75% helemaal niet. Van de deelnemers wilde 37% minstens 2 dagen per week iets te kunnen aanbieden en 43% had de voorkeur voor 3 dagen per week.

Mensen bleken hun materialen thuis te bewaren op zeer verschillende wijzen en plekken. Bij de huisbezoeken van Brabantia werd aangegeven dat het huidige systeem van gekleurde zakken goed werkt. De blauwe zak voor restafval werd bijna niet gebruikt. Over de opslagsystemen van Brabantia was men in het algemeen ook tevreden. Niemand wilde de emmers teruggeven. De maten bleken niet altijd optimaal voor de gebruikssituatie. Zo was de oranje zak groter dan de emmer en was de emmer voor de blauwe zak haast overbodig. De groenemertjes raakten niet snel vol en zouden dus kleiner kunnen. Tijdens de afsluitende evaluatieavond gaven aanwezige deelnemers aan het nieuwe systeem te willen handhaven. Zij ervoeren gemak zonder grijze bak. Ook gaven zij aan daarvoor meer te willen betalen als dat nodig mocht zijn. De ervaringen van een voor- en tegenstander zijn op een korte film "Soerendonk Afvalloos" vastgelegd die op www.youtube.com/watch?v=mrMIs8ZdnKs kan worden gezien.

Resultaten

Na 10 weken inzamelen was een vergelijking gemaakt tussen het proefjaar 2010 en het referentiejaar 2008. Bij de 50 deelnemende huishoudens (118 inwoners) ontstond in 2008 in totaal 3.970 kg restafval (dat is 173 kg per inwoner per jaar). In dezelfde periode ontstond door Soerendonk Afvalloos:

- 130 kg aan afgedankte spullen
- 150 kg Textiel (excl. liefdadigheid)
- 500 kg Glas (excl. gebruik glasbak)
- 1.300 kg Plastic, Metalen en Drankkartons (rechts op foto)
- 1.850 kg Voedselresten / organische resten
- 100 kg Inco-afval
- 400 kg Papier en Karton (excl. vereniging)
- 165 kg Restafval (blauw-witte zak op foto)
- 4.590 kg totaal aangeboden,

Na 26 weken werd 770 kg restafval gemeten en dat is omgerekend jaarlijks 7 kg per inwoner.

Alle materialen werden nagenoeg volledig gescheiden aangeboden. De kwaliteit van de (gecombineerd) ingenomen materialen werd door Eureco als zeer goed recyclebaar beoordeeld.

Soerendonk Afvalloos leidde tot een afname van 96% restafval. Nagenoeg alle kunststof en organische resten zijn gescheiden aangeboden. De kwaliteit van glas, textiel en overige materialen is van goede tot uitstekende kwaliteit. Het bewijs is geleverd, maar nader onderzoek is nodig in representatieve groepen.